

MIN EXISTENTIELLA UTGÅNGSPUNKT

- om hopp, tro och vetande

Jag har en djupgående inställning till begreppen i existentiella frågor. För mig innebär **hopp** att ha en sådan tillit till något att det väsentligt påverkar mitt liv. Detta skiljer sig från **tro**, vilket är en övertygelse om mitt hopp, en försäkran om hoppets tillförlitlighet. Tillit finns dock både i mitt hopp och min tro, men att **veta** är något som varken mitt kristna hopp eller min tro kan uppnå. Att veta skulle innebära att jag gör mig själv till Gud, besitter all kunskap om allt, vilket jag inte gör. Endast Skaparen är objektiv och vet sanningen. Skapelsen är subjektiv i förhållande till sig själv.

- **TRON** kan ses som ett substitut för vetande. Eftersom vi inte kan veta, behandlar vi tron som om det vore vetande. Vi säger att vi vet fast vi egentligen inte vet i ordets strikta bemärkelse. Egentligen är alla människor agnostiker när det kommer till de existentiella frågorna, även om denna agnosticism kan riktas åt olika håll - **ateistisk**, **teistisk** eller **likgiltig agnosticism**. Varje individ baserar sitt liv på någon av dessa tre inriktningar. Personligen sätter jag mitt hopp till den kristna inriktningen, vilket gör mig till en **kristen agnostiker**.

Jag utgår då från ett hopp om att den verklighet jag upplever är verklig, för såväl mig själv som för alla andra, eftersom vi alla verkar uppleva samma verklighet. Mitt kristna hopp säger att Bibeln förmedlar en sanning som leder oss till kunskap om Gud, skapelsens upphovsväsen, som i Bibeln beskrivs som verklig. Jag lever också i hoppet att Jesus är Gud inkarnerad och att den klassiska kristna uppfattningen om vår verklighet är sann, ur min subjektiva förståelse förstås.

- **HOPPET** kräver inte att man vet i någon grad. Hoppet innebär till och med en högre grad av äkta tillit än tro, som kan ses som ett slags "inbillat vetande". Tro kan anses inbegripa en grad av oärlighet, eftersom man intalar sig själv att man vet fast man egentligen inte vet. Jag skriver "kan anses", eftersom vissa troende genuint tror att de vet och då kan de, på grund av sin omedvetenhet, inte beskyllas för oärlighet.

Mot denna bakgrund integrerar jag personligen agnosticism och kristen tro, vilket innebär att jag erkänner min begränsning att veta men ändå väljer att leva efter det hopp som den kristna tron erbjuder.

I mina resonemang gör jag en viktig distinktion mellan praktisk objektivitet i vetenskapliga frågor och de djupare existentiella frågorna. Medan vi kan nå praktisk objektivitet - en slags begränsad, konstruerad inomvärldslig objektivitet (t.ex. hur jorden snurrar eller hur solen fungerar) - kvarstår det faktum att alla bedömningar av subjekt inom skapelsen är subjektiva när det gäller existentiella frågor. Att ingen kan objektivt veta om Gud finns eller inte gör alla till agnostiker i någon mening. En agnostiker kan leva på hoppet att det finns en gud/gudar och övernaturliga väsen (teistisk agnostiker), sätta sitt hopp enbart till naturalismen (ateistisk agnostiker), eller tvivla (likgiltig agnostiker).

Jag medger att subjektiva religiösa erfarenheter och tolkningar är värdefulla och meningsfulla för många människor. Dessa erfarenheter handlar om hopp och tro, inte om att nå objektivt vetande. Subjektiva upplevelser av det gudomliga ger människor en form av visshet och mening, även om denna visshet är subjektiv. Denna subjektivitet i religiös erfarenhet är en styrka, då den tillåter individen att finna mening och sammanhang i sitt liv, oavsett objektiv verifierbarhet. Om flera människor delar liknande subjektiva erfarenheter kallas det inter-subjektivitet. Religioner är exempel på organiserade former av detta.

I slutänden är alla påståenden, inklusive mina egna, subjektiva. Vi vet inte ens om den verklighet vi upplever existerar utanför upplevelsen av vårt eget "jag". Detta erkännande av vår egenepistemologiska begränsning är en viktig del av mitt filosofiska och teologiska resonemang. Jag erkänner att min egen ståndpunkt är en form av epistemologisk skeptisk hållning och att detta innebär en ödmjukhet inför kunskapens gränser. Detta perspektiv understryker vikten av att leva medvetet och ödmjukt inför de stora frågor som vi som människor ständigt möter.

Några bibelord...

- **Romarbrevet 8:24-25** I hoppet är vi frälsta. Ett hopp som man ser uppfyllt är inte något hopp. Vem hoppas på det han redan ser? Men om vi hoppas på det vi inte ser, så väntar vi uthålligt.
- **Hebreerbrevet 11:1** Tron är en övertygelse om det man hoppas, en visshet om ting som man inte ser.
- **1 Korintierbrevet 13:12** Nu ser vi en gåtfull spegelbild, men då ska vi se ansikte mot ansikte. Nu förstår jag bara till en del, men då ska jag förstå fullt ut, så som jag själv har blivit fullt ut förstådd.
- **Jesaja 55:8-9** Mina tankar är inte era tankar, och era vägar är inte mina vägar, säger Herren. Nej, så mycket som himlen är högre än jorden, så mycket är mina vägar högre än era vägar och mina tankar högre än era tankar.
- **Jesaja 40:28** Vet du inte, har du inte hört, att Herren är en evig Gud, skapare av jordens ändar? Han blir inte trött och utmattad, hans förstånd kan ingen utforska.

Sammanfattning

I mitt filosofiska resonemang är jag övertygad om att vi som människor delar en gemensam agnostisk hållning när det gäller de djupa existentiella frågorna. Ingen av oss kan hävda absolut kunskap om tillvarons mysterier, vilket gör att vi alla "sitter i samma båt" av objektiv okunskap. Genom att erkänna vår subjektivitet och begränsade förmåga att nå sanningen kan vi öppna upp för en ömsesidig förståelse och respekt för varandras livsåskådningar. Vi är alla agnostiker i någon mening, oavsett om vi väljer att tro, vara likgiltiga eller avvisa tanken på en gudomlig verklighet. Att omfamna vår gemensamma agnosticism i existentiella frågor kan vara en brobyggande faktor som leder till en mer tolerant och inkluderande dialog om de djupaste frågorna i livet.

Min erfarenhet som kristen agnostiker har visat att om jag intar en inställning av att jag VET – att jag har den objektiva sanningen – så stänger denna hållning ofta dörren till givande samtal kring existentiella frågor. När jag istället talar om min kristna TRO är det svårt att komma till kärnan, utan man fastnar lätt i snåriga diskussioner om hur negativ denna tro är p.g.a. hur den av vissa har missbrukats genom historien och att den tidvis kan vara kontroversiell i vissa frågor. Om jag däremot talar om mitt kristna HOPP öppnar det lättare upp för ett konstruktivt existentiellt samtal, då människors hopp sällan ifrågasätts på samma vis.

Jag kommer fortsättningsvis att tala om mitt hopp i detta kompendium, den kristna tron som jag subjektivt uppfattar den.